

FÜGGETLEN LAPOK

Megjelennek ezután minden szerdán és szombaton.
 Előzetési ár:
 Ezentúl egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr.
 Beletartást díj: 6-hasásos petit-sor 5 kr., bélyegdíj minden beletartásért 30 kr.
 A „nyit-tör“-ben 4-hasásos petit-sor 20 kr.

Az előzetési pénznek
 s a lap kezelését illető minden tárgyak
 a kiadó-hivatalhoz (Első magyar ügy-
 sülési könyvnyomda, 3 korona-utca, 18.
 sz. a.) intézendők.
 Bérmentetlen levelek el nem fo-
 gadtatnak.

Balaton-melléki viszhangok és egy kis önbírálatféle.

Balaton-mellék aug. 15.

I.

Ha tekintjük az irányt, mely felé, és a gyorsaságot, melylyel korunk ellenállhatlanul halad; — ha csak egy futó pillantást vetünk az átalakulásra, mely hazánkban a közvetlen lefolyt idő alatt létrejött; — ha átgondoljuk egyháznak helyzetét az új alakulások közepe, s különösen hazánkban az új viszonyok kívánalmait; — s ehez figyelemmel kísérik a gazdálkodást, melyet a kath. közlönyök élénk tárnak, a működést, melyet nevéükben folytatnak azon közlönyök, melyeknek par excellence kötelességük volna a moralis törvényeinek szentsége fölött világító őrítést ápolni; — s mindezen jelenségekkel szemben tekintetünket saját magunkra, önviseletünk- és eljárásunkra vetjük: — alig lehet pontosan meghatározni, a lélekben támadt érzelmek harcában a méltó felháborodás és bosszankodás, vagy inkább a levertség és szomorúság bir-e túlsúlytal? Sokáig túrtünk ez érzelmek nyomása alatt, remélve egy vagy más irányban a változást. — Reményünkben csalatkoztunk.

A reményben rejlik késedelmeinknek, a csalódásban folszóllásunknak haszthatatlanságának oka. — Valószínű, hogy folszóllásunknak, legalább egy bizonyos irányban kevés vagy éppen semmi sikere nem leend; — mert ahol a lélekismeretesség helyét a szenvedély foglalja el; ahol nem a cél szentsége lebeg a zászlóvivők szeméi előtt, hanem hiúság, önösség, s holmi mellékes érdekek; — melyeknek jellemzésétől már csak azért is okavodunk, nehogy akaratlanul az általunk annyira kárhözható és elítélt reccimnatiók terére sodortatva oly hangon szólni kénytelenitessünk, melyet egy művelt társaságban sem, annál kevésbé lehet tűrni a jó izlés és finomság terjesztésére hivatott journalistikában, — igen, ily esetben a magán érdek által félrevezetett kapacitátlanságunk reményével nem igen kecsegtethetjük magunkat.

A megrögzöttség elleni harc eredménytelen. — Falra borsót hányani nincs kedvünk; elvégezték ezt helyettünk mások, — az események, közben-közben fölzudult viharok; — s akit ezek nem voltak képesek jobb

utra terelni; sisiphusi munka volna vele a kísérletet nekünk megkezdni. Nem lehet azonban, hogy kifejezést ne adjunk a sajnálkozás és fájdalomnak, melyet az alpapság egy nagy része által utóbbi időben saját érdekei iránt tanúsított közöny-s egyáltalán a csak nem mindnyájunk által ez irányban követett eljárásra vonatkozó elfogulatlan s őszinte önbírálat keblünkben előidéz. Midőn hónapokkal ezelőtt egy alkalommal az alpapság eddigi elnyomatása egy szóval szolgaiszerű helyzete a F. L.-ban szóba hozott, saját magunk voltunk az elsők, kiknek vére föllázadt ez állításra, s ha mások meg nem előznek, valószínűleg mi tetünk volna erélyes óvatát ama kifejezések ellen.

S mégis, ha csak egy futó pillantást vetünk az utóbbi hónapokban tanúsított önviseletünkre, pirulva leszünk kénytelenek bevallani; hogy vagy erkölcsi nyomás járma alatt szolgailag nyögünk; — vagy ha nem, akkor hivatásunkat a jelen mozgalmakkal szemben nem fogtuk föl; vagy ha föl fogtuk, teljesíteni nem akarjuk, nem tudjuk. A vád súlyos, s idegenek által mondva bizonyosan följajlásunkat idézné elő; de ép azért, hogy ezt megelőzzük, tartunk egy kis önbírálatot, s szívünkre téve kezünket, mi magunk mondjuk ki a valót leplezetlenül, s orvosoljuk a bajt minél előbb.

Mily nagy volt a hiány, midőn a F. L. megindultak, érezte tudja mindenki, aki visszaemlékezik a rokonszenvre, melylyel e lapok mindjárt első megjelenésükkor a közönség, — különösen az alpapság részéről fogadtattak. — Azonban menjünk vissza még hátrább. — Pár év előtt a mélyebben gondolkodó, előrelátó férfiak kezdeményezése mellett megindult a mozgalom egy tekintélyes kath. lapnak. — Ha másként nem — részvények útján leendő megalapítása felé. A terv szélesreterjedéssel a józanok meg voltak győződve, — s a terv kivitele mégsem sikerült; — miért? nem akarjuk hosszasan vitatni.

Elég legyen csak annyit említnünk, hogy a magán érdek ilyeszen kizsákmányolta kényelem-szeretetünket, lágyaságunkat; s a haladás jelszavának nagyhangon történt kiküldése után csakhamar határozatba ment a híressé vált „még várhatunk,“ maradjunk a régi mellett. — Az akkori polemia

még élénken emlékezünk. Nagy gyarlóság volt tőlünk, hogy már akkor nem sorakoztunk azon férfiak mellett, kik először izenték meg a hadat a katolicismus cége alatt nevéükben folytatott kontárságnak. Itt az idő a hiba, a mulasztás helyrehozására. — Meglehet ugyan, sőt valószínű, hogy az akkor alapított nagy lap kezdetben nem haladott volna egészen azon irányban, melyben óhajtottuk volna; mindamellett nem kétkedünk, hogy nézeteink lassankint érvényre jutandottak, s ma már nem kellene egymást buzdítunk egy vállalatnak fölkarolására, melynek éllete érdekeinkkel a legszorosabb összefüggésben áll.

Tehát évekkal ezelőtt beláttuk, hogy korunk előhaladott állásponjtján, a megtámadtatásnak minden oldalról kitéve, érdekeink védelmének nem nyújt elég garantiát egy közlöny, mely kezdetnek — de csakis kezdetnek, jó volt ugyan, — nem is említve azt a másikat, azt a középkori feudális mumiát, korunk anachronismusaik egyikét, — kezdetnek jó volt ismételnünk: de a minden oldalról megindult szabadabb mozgalom és sebes haladás közepette úgy tűnik föl, mint feteing-lyes fakó jármű a vaspálya mellett, mint rozszant viskó a jobb izléssel épített paloták közt.

Ezen kath. szellemű napi közlönynek, mely az egyház érdekeinek védelmét vallja hivatásul, beltartalma kezdet óta mit sem haladott, sőt mióta egyik másik jeles munkatársát teendőik más tere szőlították, a lap határozottan hátrafelé ment. A kiállt viharok után ifjodást vártunk; — e helyett tehetlenséggel, retrograd lépésekkel kell találkoznunk.

Nem kutatjuk a rák-haladás okát; vannak, kik állítják, hogy a szerkesztő elhanyagolja s ügyetlen kezekre bizza az egyes számok összetakolását; az ügyesebb munkatársakat pedig, kik csak illő díjért volnának hajlandók működni, megnevezhetlen eljárásával elidegeníti.

Természetesen, így a szerkesztőnek több marad; — jó lesz, gondolja magában, a papságnak így is.

A hírek különösen ez utóbbi részével összefüggésben lenni látszik azon körülmény is, hogy a szerkesztő az alpapság subventiójáról, melyet ez az I. T.-nak nyújtott, daczára a többszöri felszóllásnak, számadását most sem mutatta be a közönségnek, tudtukkal legalább nem.

Pedig közbevetőleg mondva, e szám-

adás mégsem maradhat el. — Mellőzve most e tárgyat, egyszerűen constatálni akarjuk, hogy az I. T. szerkesztője mindaddig képtelennek mutatta magát arra, hogy a kath. érdekek védelmének megfelelő magaslatra fölemelkedni tudna — lapja sokkal silányabb, hogy sem egyházunk érdekeinek kellő garantiát nyújthatna a jelen mozgalmakkal szemben; — modora sokkal alatta áll azon nívóan, melyen egy tekintélyes, kath. közlönynek mozogni szabad, s illik.

Ó az elleneink által porba rántott szent dolgot, a helyett, hogy fölemelné, önmaga temeti be még inkább a sárba, jellemezhetlen modorával.

Innen az általános elidegenedés a műveltebb világiak részéről; — innen azon körülmény, hogy a fővárosba járulva a nyilvános helyeken mindent, csak az I. T. nem lehetjük föl; — innen ismét az, hogy a világ mit sem tud felőlünk, — ha az elferdített közleményeket, melyeket elleneink szórnak más lapokban a nyilvánosság elé, ide számítani nem akarjuk. — A közlönynek, mely a mi érdekeink védelmének ügye alatt folytatja kontar működését, semmit tekintélye; — szavának hatása = 0, sokszoros ennél is kevesebb, t. i. minus értékű; indítványja bizonyos bukás a közvélemény előtt.

Hogy rajzuk nem túloz, a sok közül, mit állításaink igazolására fölhoznánk, elég legyen csak egy ilyen jellemző jelenetet említnünk. Elénken áll előttünk a jelenet, midőn tudós ifjú tanárok és más áldozatok részben lelkesekből alakult társaságban a silányság kifejezésére tréfásan bár — de mindenestre a gúnynak nem csekély nyomtatával — a testis tempurum nevet alkalmazták, s mint gúnynevet használják; s ezen eljárásra egy tudós főpapnak nincs más válasza egy kedélyes mosolyánál, mely szintén gúnyos és fölbátorító.

A társaság idősebb tagjai általában s különösen ama tudós, komoly magas állású férfiú, nem jöhet azon gyanu alá, hogy kellő higgadság, pápi szellem hiánya sat. sugallá önviseletét; — ha mi ránk e gyanu alkalmazni valaki jónak látná is. S ha mi magunk közt ily véleménynyel találkozunk; — mit várjunk a nagy közönség részéről?

Nem hallgathatjuk itt el egy szelendő világi férfiúnak, kivel esetleg tárgy fölött eszmét cseréltünk, következő megjegyzését: „megfoghatlan a magyar papságnak eljárása az I. T. irányában; — ezen papság, mely századok lefolyása alatt tartotta kezében a civilizáció fátyláját, — mely bármikor versenyre szállhatott a világ bármely clerusával szellem és tudományosságban, ildom és tapintatban, hogy — ugymond — ezen papság eltűri a kontarkodást, melyet nevében az I. T. szerkesztője üz. Az I. T. működése valóságos botrány.

Szabad-e most mártúrunk, hogy nevéükben tovább is folytattassék a kontarkodás, melynek gyarlósága fölött magunk is csak gúnyosan mosolyoghatunk?

Nézhettjüke tovább, hogy érdekeinknek ne legyen, csak ily gyarló képviselője a közvélemény előtt, mint az I. T.?

Ha az indolentiának bélyegét nem akarjuk magunkra sütni; ha óhajtjuk, hogy egy későbbi kor ne hajtsin követ emlékünkre, mint kik az időt, mely alkotásra, szervezésre vala szánva, melyben a haladás jelszava hangzott minden oldalról, igen a diaga időt visszavonulva, tetlenül elhenyeltük: ne rejszük a lámpát véka alá, hanem határozunk gyorsan sazelhatározásnak még gyorsabban adjunk életet.

Ismételjük, évek előtt szü égesnek bizonyult a szakavatott egyének által vezetendő nagy kath. közlöny egyházunk érdekeinek védelmére hazánkban. — Valljon a közbejött események tán fölöslegessé tevék annak létrejöttét napjainkban?

Oly kedvezőbbé váltak e a viszonyok, hogy amire az I. T. évek előtt képtelenek találtattak: ugyanannak teljesítésére megfogyott erővel alkalmas legyen napjainkban?

Azt ugyan józanul ki sem fogja állíthatni, aki a mostani viszonyok kívánalmait kellően mérlegelni elég képességgel bír s azt tenni nem mulasztja el.

Csekély töredék a nevelésről.

Mindenfelől erősen hangzik: Nevelés! jöj-jön el a te országod! s hála az égnek, a szavak nem hangzanak el a pu sztabán; a kormány legerélyesebb intézkedéseket készílt tenni. Helyén van tehát, ha minden a dologhoz értő honpolgár szavát emeli s az ügyre

A FÜGGETLEN LAPOK

TÁRCZÁJA.

Néhány szó a nemzeti hagyományokról.

(Váry Gellértől.)

III.

Az olasz és német középkori költészet, legnagyobb részben a francia nemzeti hagyományokat tárgyalja. Ugy látszik, hogy Franciaország azon vezérszerepet, melyet Európa többi nemzetére jelenleg is gyakorol, már jó korán megkezdte. Bár első tekintetre azt gondolnánk, hogy Franciaország csak XIV. Lajos óta kezdett Európában diktatori hatalmat gyakorolni, midőn fényes műveltsége virágával, melynek gyökerei a középkorban rejlenek, egész Európát annyira elbűvölte, hogy a francia műveltség az előkelőbb körökben általánossá lett, mégis, ha a dolgok mélyére tekintünk, azt vesszük észre, hogy Franciaország ez irányadói állását régen elfoglalta, mit onnan gyaníthatunk, mert a szomszéd népek mondáiban mindenütt a francia nemzeti hagyományokkal találkozunk ugy annyira, hogy majdnem az egész középkori költészet kuttforrását a francziák nál találjuk föl. Azért is e vallásos nemzeti hagyományoknak minél alaposabb ismerete oly dolog, mely mindenfelé tekintetben kifizeti magát, mivel ezek nélkül sem a francia, sem a többi román és germán népeknek élet szellemét meg nem érthetjük. Mit használ pedig a kultuságunk legelietni figyelmünket, ha a lényeges belsőségre hatolni nem bírunk

A francia műveltség azon délpontján való tündöklése, a mint az XIV. Lajos alatt megjelenik, egyszerre semmi szín alatt sem jöhetett létre, hanem a megelőző hosszú kor által mintegy előkészített. A nemzeti szellem ezen ragyogásának indokai a középkor azon első századaiban anyésnek el, melyekben a francia nép nemzeti hagyományai a népmondákból lassankint összeztörödtek. Ha Franciaország virágzásai idejének azon fényes képviselőire fordítjuk figyelmünket, a kikben a nemzeti szellem legerősebb kifejezésre talált, nagyobb mérvben ugyan azon tulajdonokat fogjuk bennök fölföldözni, a melyeket a legrégibb nemzeti hagyományokban is fölismerünk. Mert megelőző gazdag nemzeti hagyományok nélkül a nemzeti szellemnek dús kifejezését nem is gyaníthatjuk. Ha Bossuet-et, a XIV Lajos korának teljes képviselőjét, avagy Corneillet, Racinet és még annyi egyéb e korbeli jelest tekintjük, nem fogunk azokban más szellemet találni, mint a mi az ősi hagyományok szellemét is legjobban áthatotta. A francia nemzet ősi hagyományában úgy, mint az ezeken alapult legvirágzóbb műveltségében ugyanazon egy lelket látjuk élni. E nemzet, melynek királya az egyház fejétől legkeresztényibben (christianissimus) neveztetett, s ki a jelenlegi európai nemzetek közt az anyaszent-egyháznak legidősebb fia, gyermekkorától kezdve századunkig soha sem szűnt meg Európá nepei közt a kereszténységgel egyesített nemzeti szellemnek legerősebb megvalósítója lenni. A katolika religió iránti lángoló lelkesedés s ezzel egyetemben a nemzetiséghez való hű ragaszkodás minden századon keresztül nemzeti életének első zsenegéjében s műveltségének virágzásában a francia nemzet általános jellemvonása volt. A katolika religió és francia nemzetiség sok szá-

zad ereje által egybenűtt s egymástól különválaszthatlan egység. A katolika religiónak a nemzetiséggel való egybeforradása mindjárt e nemzet meglepedésével a középkor elején veszi kezdetét, melynek következtében a francia nemzeti hagyományok a legnagyobb részben olyanok, melyek a katolika religiónak s egyszersmind a francia nemzetiségnek a leghivebb tolmácsai. Az ilyetén vallásos nemzeti ősi hagyományok képezik azon szilárd alapot, melyen a nemzetek vallásos nemzeti műveltsége a legbiztosabban nyughatik.

Midőn a francia nemzeti hagyományokat, melyek az egész középkor alatt képződtek, megismerjük, a többi román és germán népek európai nemzeti hagyományának részletes taglalgatása egészen fölöslegessé válik, mivel a francia mondák azok, melyek mind ezeknél is szerepelnek. De mielőtt magunkra e mondákra térnénk, némely előleges megjegyzést át nem ugorhatunk. Ugyanis a román népek s illetőleg a francia nemzet hagyományai egyáltalán katolikus jelleműek és pedig oly erősen, hogy e jellemzől megosztva a lelket vennék ki azokból, mely nélkül nem élhetnek. Maga azon indító ok, mely ezen mondák keletkezésére kiindulásul szolgál, nem más, mint a katolika religió. Mert épen e religiónak tanítmánya szerint az egyes keresztényre ugy, mint az egész kereszténység néve a lealáztatás szorongató helyzetét mindig a fölmagasztalás dicsősége szokta követni. E tanítmány pedig alig igazolta valaha fényesebben magát, mint akkor, midőn a három századon át véresen tartott üldöztetés, mely Diokleziánusz alatt tetőpontját érte, csakugyan a megdicsőítetté időszoa követte, és pedig nemcsak az, mely Konstantin által történt, hanem még inkább az, mely a népvándorlás megszünte felé

Nagy Károly frank király által eszközöltetett. A lealázott helyzetből tehát a kereszténység kiemelkedve diadalmaskodó állapotba jutott s épen e diadal a katolika religiónak a pogányság fölött képezi e mondák indító okát és szellemét.

A középkor folyamata alatt a katolika religiónak két ily diadalát kell megkülömböztetnünk, melyek mindegyike azon népek számára, kik abban részt vettek, gazdag nemzeti hagyományokat termelt. Majd minden középkorban létesült monda a kereszténységnek a pogányság fölött kivívott diadala körül forog. E diadalok egyike mindjárt a középkor elején történt, midőn, Mohamed követői Spanyolországban keresztül rohanva, a keresztény műveltség első csiráját, mely ekkor Franciaországban már fejlődésnek indult, elfojtani iparkodtak. A kereszténység ellen intézett eme támadás annak dicsőségével végződött a Poitiers melletti csata után. A második diadala a kereszténységnek a pogányság fölött a kereszties hadjáratok alkalmával történt. Hogy mily nagy lelkesedésnek kellett ekkora mozgalmat létrehozni, azt fölfogni alig vagyunk képesek, de hogy mind ekkor, mind a fönebbi korszakban a kereszténység diadalának eszméje a pogányság fölött Európa nemzeteinek szívet fenéki átáthotta, az bizonyos. A katolika religiónak a pogánysággal való e kétszeri szembeszállása képezi azon kiinduló pontot, mely igen dús kiterjedést nemzeti hagyományokra szolgáltatott alkalmat a keresztény nemzeteknek, s melyeket a középkori jongleurök és troubadourok gazdag változatosságban tettek énekeik tárgyaivá. A francziák minden nemzeti hagyományai is mind e két időszakhoz van csatolva, mert e két körülmény az, mely a religiót s ezzel együtt a nemzetiséget is a legdicsőbbé tette. Így lettek a francziák ha-

gyományai szoros értelemben vett vallásos, nemzeti hagyományok.

Rendszeresebb áttekinthetés végett a francia nemzeti hagyományokat három mondkörre kell fölosztanunk, mely fölosztás egyszersmind a nemzeti szellem fokozatos fejlődését is láthatóvá teszi. Nagy Károly, Arthur és Nagy Sándor azon hősök, kik a francia nemzeti hagyományok három csoportjának mintegy központját képezik, mely központok körül sorakoznak azután mint legfőbb hűbérurok zászlója körül, a lovagi hősköltészet minden faja. E három nagy hős közt mindegyik saját mondkört képez s egymás után a főnebb mondt rendben következik, mintegy lépést tartva az európai szellem fejlődésével, mely Nagy Károlyban a lovagiaság kezdetét, Arthurban annak teljes kifejtését, Nagy Sándorban pedig a tudományok fölbredésének első jelenségét látattja.

Mindazon mondák, melyek Nagy Károly nevéhez fűződnek, összesen véve tettekének (chansons de geste) nevezetnek. Ezekben Nagy Károly az ő tizenkét paladínjával (pair), mint egy nagy keresztény birodalom alapítója, kinek nagy nevével a kereszténység diadalának eszméje a pogányság fölött legjobban megegyeztethető, képezi a leglényegesebb alakot. Mindazon események, melyek e mondkörben előfordulnak, korán sem történtek ugyan mind épen Nagy Károly idejében, de a monda mint egyéb nemzeteknél, ugy itt is, a legkittűnőbb hősből fűzte azokat. Hogy is lehetett volna egyébként, midőn a többi bármelyik hős is sokkal kisebb volt, mint e hatalmas uralkodónak egész Európára kiterjedő feje.

fordulástól, kifejtőleg hatni kíván, s a kalmat nyit arra, hogy egy igen fontos cuntrai érdek a közügyem elé terjeszt s fölhívásokat, kik avatottabbak, hogy nyílt eszmésére által mindinkább tisztult nézetek terjedjenek oktatásügyünk körül.

Mi is csupán a figyelmeztetők közé sorakozván, annyival is készebben felszólalunk, mivel a „N. Fr. Pr. f. hó 11-ki számában, a következő sorokat olvastuk: „Népiszkoláinkról. A míg a bécsi várostanács, a népiszkolákban divott testi büntetések alkalmaszása ellen ujjal és ismétlőleg tiltakozott s kimondta volna, hogy a gyermekek testi büntetését, valamint minden ijesztő-rém eszközt a nevelés terén kerülni kell, s helyettük a szellemi serkentések és behatások által kell a jónak csiráját megfogamoztatni, addig Bobies ur a wiedeni főtanodák főtanára az éppen jelenleg kibocsájtott iskolai tudósítványában a testi büntetések hasznait védi. Védelmét két alapra fekteti, egyikre azon állításra, hogy mivel a gyermek saját öntudatából és saját önjéből még nem képes cselekedeteinek indokolt iránt nyit adni, a testi büntetések által nem is alacsonyíthatatik le, másikkra pedig azon szerente elvitázhatlan állításra, hogy a testi büntetés mindig czéltér. (?) Az idézett lap cikkezője megjegyzi, hogy mintán vannak anyák, kik magzataikat a legtisztább szeretetből is megfenyítik testi büntetésekkel, éppen nem lehet meg bennünket Bobies ur tana, melyet mind a mellett cikkező nyiltan kárhoztat és erősen hiszi, hogy a városi tanács megmarad saját intézkedése mellett.

Látható ezekből, hogy Ausztriában sem találtak föl még a nevelés titkát. A testi büntetés nem csupán azért melőzendő, mivel a gyermeket lealacsonyítja, szomorú is volna, ha csak ez lehetne a melőzetés oka és elegendő is volna, hisz akkor a morális büntetéseknek is több nemét melőzni kellene, mert több morális büntetésnek éppen abban van hatása, hogy megmagyarázza, mennyire kénytelen a morális büntetés a tettele lealacsonyítani csak azért, hogy beismerje önmaga a tettes is, mennyire lealacsonyította ő saját tetteivel önmagát s mennyire kell iparkodnia, hogy lealacsonyodásából ismét fölvergődhessenek.

A mely gyermekben az öntudat megvan, mint Bobies urban is, az önéretet mindig az öntudattal járván, okvetlenül előidézhető benne a lealacsonyítás érzete is. És a mely gyermek öntudattal bír, az képes cselekedeteinek, melyek különben is korához alkalmazottak, indokolt iránt nyit adni, föltéve, hogy nem a vadon gyermekét értjük, hanem azt, ki, mielőtt az iskola küszöbét átlépte volna is, az emberi élet társas mozgalmait köztől növekedett s a szülőktől, vagy rokonoktól, gyámoktól az első nevelést, ha csak annyira megnyeri is, megkapta.

Védelmének második alapja még gyengébb és tévesebb, mert igaz, hogy a testi büntetés által a czél mindig eléretik, de csak a rossz nevelőnek czélja és nem azon szent czél, melyet az okszerű, valóban hivatott nevelő tartozik növedékeinek erkölcsi és szellemi alakításában, idomításában kitűzni. Eléretnek czélok, melyeket minden jó nevelő telhetőleg kerül, s melyek káros következményeket is hoznak magukkal.

Itt csak annyit említettünk, hogy az elkövetett bűn vagy hibáért megvert gyermek megjegyzi ugyan, hogy a roszt nem szabad elkövetnie, mert azért megverik, a jót pedig ellehet és szabad elkövetnie, mert azért nem verik meg. De ez korán sem elég a nevelésben, sőt a lehető legkevésbé; — a gyermeknek nem azt kell éreznie, hogy a jót lehet és szabad elkövetnie, hanem azt, hogy a jót melőzhetetlenül kell tenie és akarnia, még pedig nem a veréstől mentesség, hanem az illető legnemesebb indokok miatt. És itt tapasztaljuk azon szomorú következtetést a testi büntetéseknek, hogy minél inkább alkalmaztatnak azok a rossz tettek elkerültetésére, annál nehezebb, gyakran lebetlenebb a gyermek kebelébe csepegtetni, abban megtartani, meggyökereztetni azon igen finom, gyöngéd érzést, mely a gyermeket a jóra hajlónnyá teszi, vele a jót a rosznál hasonlithatatlannul túl becslétti. Pedig ha ezt el nem értik, nem nevelünk.

De szinte téves az érintett lap cikkezőjének azon hivatkozása is, mely szerént azon anyákat hozza föl a Bobies ur állítását okozható meglepetések ellen, kik legtisztább szeretetből (aus reinster Liebe) megbüntetik saját gyermekeiket testileg.

Mert igaz, hogy a nevelés első mesterei csak ugyan a szülők, és ezek közt legelső Ádám és Éva voltak, de nagyon szomorú haladásnak örvendhetünk, ha még ma is, a világ teremtése óta az 59 dik században is még mindig, különösen a testi büntetés tekintetében is, csak legelső mestereire hivatkozhatnánk a nevelésnek mintaképekül.

Soha sem a legtisztább szeretetből, miútczikkező írja, hanem ezen szeretet mellett mindenkor más, a szeretettel ellenkező okból, mely a szeretetet egy időre elnyomja, bünteti meg az anya gyermekét testileg. Itol van arra példa, hogy a szülő tökéletesen higgadt, hűleg vérel, a gyermek hibás tetteinek elkövetése után jóval is (mert csak ilyenkor képzelhető a higgadt vér) midőn a szülő heve, haragja, mérge már lecsillapodott, verné meg gyermekét hibás tette miatt? — Soha — vagy példátlanul ritkán. Vagy is a szülő, az anya, ki gyermekét szereti, csak is fölhevült mérgében, haragjában, következtéké megfontolatlanul, többnyire erős és talpapot kifakadások közt képes gyermekét testileg megbüntetni.

Mit igazol az, hogy a szülő, kit egyedüli és egyetlen bírónak rendelt a Gondviselés kis gyermeke fölé, kinek teljes hatalmában adatott az ártatlan, tehetetlen gyermek, ha heves elragadtatását fékezni nem tudta és hevében gyermekét testileg megbüntette, mérgének lecsillapodtával, midőn a gyermek ismét sajátjóságos kedvességében tünik föl a szülő előtt, lelkeben és szívében titkosan is siratja a fenytést, keservesen bánja és jobban fáj neki, miútczikkező a gyermeknek, ha lehetne, megne történetnek tenné azt és legfőbb csókjaival szedné le gyermekének sajtó tagjairól a méltatlan bánást — teljesen beismeri, hogy a természet ellen cselekedett.

Igazolja továbbá, hogy maga a természet látszik sugallani a szülőnek, miszerént saját önmagánál jobban szeresse gyermekét, mit a gyakori önföláldozások eléggé tanúsítanak. A szülő önmagát saját számtalan, és teljes beszámítás vétkéi miatt soha sem bünteti meg ittés verés által testileg, tehát a mely szülő legtöbbnyire aprólékos, s legtöbb, majd nem minden esetben az elhanyagolt nevelés miatt épen a mulasztó szülőnek beszámítható hibáért gyermekét veri és bünteti testileg, nem csak önmagánál jobban nem, de ugy szólván valódiilag nem is szereti gyermekét, vagyis megveti egy időre a természet törvényét, megtagadja magát a természet.

Igazolja a többi sok közt végre az, hogy a gyermek mint egy test s lélek forrad egybe szülővel s valamint ő elválaszthatatlanul ragaszkodik, vonzattatik a legbensőbb szeretet által szülőhöz, anynyához, épen ugy teljes meggyőződéssel hiszi és érezi, hogy viszont a szülő is így ragaszkodik ő hozzá és mily szörnyet borzad önkénytelenné is, csupán a testi ösztön, a szíve és lelkének öntudatlan meglepetése által indítatva, midőn első alkalommal megveri őt, az, kit mindenének, legkedveshijének, legőszintebb s legkesőbb jótétőjének tartott, s a kit most, valamint minden későbbi alkalommal is érzéketlen, irgalmatlan, boszúló bírójának ismer föl és csak is azon gyermeked lelki állapot, melynél fogva tartóban komoly lenni nem is képes, bírja ismét kibékíteni nyers szülőjével és elfeledtetni vele a kinos eseményt. Valamint azonban még évek múlva is elkomorítja a szülőt a védtelen gyermekéről testi büntetések emléke, ugy az emberkorra fölöttébb egykori gyermeknek, szülői iránt bármily hüven megtartott kegyelet emléket a kiszervedett gyermekkor testi büntetések emlékei folyton elborítják és az édes emléke a keserűt is bevegítik ha bármily gyenge cseppekben is.

Ha a gyermekkoron azon szakát veszszük, melyben a gyermeket ész- és okszerűleg vezetni, kormányozni, még nem lehet, annál kevesebb lehet ellenében ész — és okszerűen alkalmazni a testi büntetést, mely e korban a gyermeknek fontoló és tapadó figyelme még nincs, és nincs könnyebb, mint ily gyermeknek akarától ezt vagy amazt a legegyszerűbb fogással rögtönözve nem testileg kiverni, hanem általa észrevétlenül is egészen más irányra ragadni, mit még a legigénytelenebb dajkaleányok is minden utasítás, oktatás nélkül egész ösztönszerűleg gyakran igen ügyesen művelnek; de másodszor fölőtte veszélyes és káros, mert az e korban alkalmazott testi büntetések által épen azon természetadta nemes magvat, mely a természet munkája által csirába indult, s kihajthatva épen azon esemetől növekedett föl, melybe a czélszerű nevelést kelendett ojtani, már csirájában tiporjuk el és törjük le.

Ha pedig azon szakát vesszük a gyermekkoron, melyben már ész- és okszerűleg kormányozhatatik és a nevelést saját alakjában meg kell már kezdeni, mindenek előtt a nevelés kellő fogalma áll a szülők elé, melyet tisztuk szerént megszerezve, fölvilágosítanak a fölött, hogy az emberi szívrnek és léleknek nevelése csupán szellemi mű, mely testi büntetésekkel nem eszközölthetik, az embernek szellemi nevelésére a testiséggel csak annyiban áll kapcsolatban, a mennyiben a szellemi nevelés eszközölhetése megkívánatik, hogy a test is épésben neveltsék, ápolassék és fenntartassék, de ne testi büntetésekkel kinoszassék.

Az oly sok hebegő, néma, vak, süket, pupos, sánta, benna, buta, szívfogóos sat. örökös nyomorékok igen számos esetben, kivált a nép alsóbb és nevelétebb osztályaiban, a

gyermekkori testi büntetések, kínzások alkalmazásának szomorú következtéseiről tanuszkodhatnánk.

Láthatni ezekből, hogy a testi büntetésnek a szülői nevelés körében sem lehet valóban okadatolt és jogosult helye semmi, még azon esetben sem, midőn egyik vagy másik gyermeknél annyira elferditett s hibázott a nevelés, miszerént a testi büntetés, mint egyetlen eszköz, látszik csak sikeresnek, mert ily esetnek a gondos és kötelességüknek megfelelő szülők keze alatt előfordulnia sem volna szabad, de ha már egyszer előfordult, vegyünk példát az erdők vadonjában egészen magára hagyatva felölt és csupán anyagi s csak tehenész ölettel bíró vad esemetéről, mely ha a gytmölésben karó mellé kötetik, görbe növényből a legszebb növére egyenesedik, miért ne lehetne tehát a legvadabb, legelferditebb nevelésű gyermeket is, ki lelkes teremtmény, Isten képe, ki ép elmével bír, kihez észszel és okoskodással szólhatok, kinél az ész érveit foganatosíthatom, s ki fölött felsőbbeséget gyakorolhatok, testi büntetés nélkül is nevelésileg helyreállítani, ha őt a nevelés morális eszközei közé szorítom és a köteleket tárgulni, szakadozni mind addig nem engedem, míg a gyermek a czélszerű nevelésre át nem egyenesedett? — Hisz a régi bölcsök szerént is a gyermek olyan, mint a vesző, mely hajlik, csak banni tudjunk vele, és ne kíméljük a fáradságot.

Tehát az érintett cikkezőnek a testileg fenytő anyára tett hivatkozása legkevésbé sem lehet alkalmas arra, hogy eloszlassa a meglepetést, melyet Bobies bécs-wiedeni főtanár urnak a 19-ik században, e hóban kibocsájtott azon tana és állításai szílnék, melyek által a népiszkolákban alkalmazandó testi büntetések a Bécsvárosi tanács tiltakozásának ellenében is védelmezi és pártolja, sőt hasznosaknak állítja.

TÖRVÉNYHOZÁSI ROVAT.

Törvényjavaslat a kisajátításról.

(Folytatás.)

IV. Fejezet.

A kisajátítási terv megállapítása körüli eljárásról.

21. §. A II. és III. fejezetben érintett munkálatok alapján, a vállalat tervrajza elkészítendő.

22. §. E tervrajz kellekei ugyanazok, melyek a vasutak és csatornák külön öszpontositott telekkönyvezéséről szóló törvény 5., 6. és 7. §§-ában meghatározvák, azon hozzáadással, hogy az érintett törvény 7. §-ának f) pontja alatt kijelölt rovat helyett három rovat nyitandó, melyek egyike az ajánlott, másikba a követelt, harmadikába pedig a megállapított kisajátítási ár fog vezettil. Azonfölül, „Észrevételek“ czim alatt, végül külön tres rovat hagyandó.

23. §. Az elkészült tervrajz, illetőleg ennek szelvényei, valamint az ezeknek megfelelő összeírás és egyedi kimutatás is, az illetékes közigazgatási tisztviselőnek (szolgabíró, polgármester stb.) nyujtandók be, ki azokat az érdeklt községekbe, a szerint, a mint azok egyik vagy másik községre vonatkoznak, haladéktalanul oly figyelmeztetéssel küldi meg, hogy a tervrajzot és eszematányait a vételtől számítandó nyolcz nap alatt, valamint a község előjárósága, ugy minden érdekltet megtekintse, s netalán észrevételeit megtegye: mert ellenkező esetben jogilag az fog vélelmezteni, hogy a nem nyilatkozó érdekltet a kisajátítási tervet a maga részéről elfogadta. Az érintett figyelmeztetést köteles a község előjárósága, a helybeli szokáshoz képest, kihirdetni, s a hirdetés megtörténtét hivatalosan bizonyítani, mely bizonyítvány az iratokhoz csatolandó.

A hirdetmény a hivatalos lapban is közzétendő.

A község vagy egyesek által teendő észrevételek irásban külön is benyujthatók; de rendszerint azok a községben e czélra nyitott jegyzőkönyvbe igtatandók.

A barátságos egység előleg mindig megkísérendő, s ha létreje, jegyzőkönyvbe vétetik. Ha nem sikerül, az eljáró közigazgatási tisztviselő a kölcsönös érvek megfontolása, s a hol szükségesnek látja, nyomban létesítendő és jegyzőkönyvbe veendő szemle után, érdemleges határozatot hoz, melyben szabatosan megállapítja: hogy a kisajátítási tervet, mely részben hagyatik helyben, s viszont mely részben és minő változást szenved.

28. §. Ezen határozat szóval rögtön kihirdetetik és irásba foglalva az iratokhoz csatolatik. A meg nem elégedő félnek jogában áll a határozat ellen a magy. kir. közlekedési miniszterhez felfolyamodni; köteles azonban a felfolyamodást az eljáró tisztviselőhöz, a kihirdetésétől számítandó 24 óra alatt irásban benyujtani vagy előtte szóval kijelenteni.

29. §. Az eljáró tisztviselő tartozik a felfolyamodást vagy az erről felvett jegyzőkönyvet, minden, az eljárásra vonatkozó iratokkal és térszolgálatokkal együtt 3 nap alatt a magy. kir. közlekedési miniszterhez felterjesztetni, ki az eljárást megsemmisitheti, vagy annak pótlását, avagy újabb adatok szerzését elrendelheti, s a felmerült kérdések felett végérvényesen határoz.

Ha felfolyamodás folytán új adatok kívántatnának: ezek 8 nap alatt megszerzendők és felterjesztendők.

30. §. Ha a kisajátítási tervet, akár a felek megállapodása, akár a közigazgatási tisztviselő intézkedése és felfolyamodás esetében, a magy. kir. közlekedési miniszter határozata folytán, változások teendők: a közigazgatási tisztviselő ezek eszközése iránt minden késedelem nélkül intézkedik.

Az ekkép elkészült tervet ezen szakakkal „egység“ vagy „végérvényes határozat“ folytán megállapítottat, hitelesíti, s az illetékes törvényszékhez azonnal beküldi.

A törvényszék eljárása előtt is azonban a megállapított tervet alapján, a munkálat, az alföldi vasut engedélyezéséről alkotott... törvény... §-ai értelmében azonnal foganatosítható, ha ezt a közlekedési miniszter sürgetőleg szükségesnek itéli.

V. Fejezet.

A kártalanítást tárgyzó határozatok.

31. §. A kisajátítási valódi és teljes kártalanítás mellett eszközölthetik.

32. §. A kártalanítási összeg mennyiségének megállapításánál nemcsak a valósalág kisajátított ingatlanok értéke veendő számításba, hanem:

a) azon értékvesztés is, melyet azon ingatlan, melyből a kisajátítás eszközölthetik, megosoniták, része szakítás, vagy szolgalmakkal terheltetés által szenved;

b) azon költségek, melyek megkívántatnak arra, hogy a birtok, melyből egyrészt kisajátított, a kisajátítás előtt gyakorolt módon továbbra is használható legyen;

c) azon költségtöbblet, melyet a megmaradt birtokrésznek a kisajátítás utáni használat, a kisajátítás előtti állapothoz hasonlítva igényel.

A kártalanítási összeg megállapítását a kártalanítási összeg jogérvényesen megállapítására 5%-os kamat is fizetendő, csak az előbbi tulajdonos a használatot a kisajátító általi tetleges átvételét nem folytat ges átvétel napjától folytak.

(Folyt. köv.)

Jegyzőkönyvei

Magyarország s Horvát, Szlavon és Dalmátországek közt fenforgó közjogi kérdések ügyében kiküldött magyar országos kiküldöttség és horvát-szlavon országos küldöttség közösen tartott ülésének.

Első ülés.

1868. évi ápril hó 28-án.

Elnök: gr. Majláth Antal. — Előadó: Csengery Antal és Cár János.

I. Kölesönös szives hívózeletet után a magyar országos küldöttség részéről magyar nyelven előadott, és a bemutatott jegyzőkönyvi kivonatokkal igazolotat, hogy a Magyarországek, s Horvát, Szlavon és Dalmátországek közt fenforgó közjogi kérdések ügyében a magyar országgyűlés által még 1866. március hóban kiküldött országos bizottság közlebről nem választatott újra, csak, amennyiben az idők folytán közjogi változások szükségessé tették, négy új taggal kiegészített; s hogy az ekkép kiegészített országos bizottság tagjai eszerént a magyar országgyűlés főrendiháza részéről gróf Majláth Antal, Szgyöny Marich László, gr. Szecsen Antal és Jankovich László urak, a képviselőház részéről pedig: Botka Tivadár, Csengery Antal, Deák Ferencz, Dózsa Dániel, Guicz Kálmán, Horváth Lajos, Somssich Pál és Vadnay Lajos képviselő urak.

Jelentett továbbá, hogy az országos bizottság újraalakítását sem tartván szükségesnek, elnökelt továbbra is gróf Majláth Antal ur ó nagyméltóságát, előadóni pedig Csengery Antal képviselőt kérte föl.

Másrésztől Horvát, Szlavon és Dalmátországek küldöttsége részéről viszont Vakanovics Antal ur horvát nyelven benutatta a nevezett országok gyűlése megbízó levelet, mely szerént a Magyarországek s Horvát, Szlavon és Dalmátországek közt fenforgó kérdések ügyében, az utóbb nevezett országok részéről a magyar országgyűléshez kiküldött országos bizottság tagjai: Vakanovics Antal, Bedekovics Kálmán, Brics Ignác, Cár János, gróf Jankovics Gyula, Kraljevics Frigyes gr. Pejacsevics János, dr. Stojanovics Antal és Vukovics István urak. Jelentett továbbá, hogy a horvát küldöttség immár megalakult, elnökének Vakanovics Antal urat, s előadójának Cár János urat választotta.

Az országos küldöttség tagjai akképp igazoltatva, a két küldöttség külön alakulása tudomásul vétetett.

II. Vakanovics Antal urnak, mint a horvát küldöttség elnökének, küldöttsége részéről tett indítványa folytán közakarattal gróf Majláth Antal ur ó nagyméltósága keretett föl a két országos küldöttség közös ülésének elnökének, ki az előbbi székelt azonnal el is foglalta.

III. Az országos küldöttségek összes ülésének jegyzőkönyveit illetőleg abban történt megállapodás, hogy a jegyzőkönyvek a küldöttségek illető előadói által a két küldöttség hivatalos nyelvében, magyar és horvát nyelven vitessenek; azokban közösen hitelesítettven, közös elnök által irassanak alá.

IV. A tárgyalások módjára nézve határozatot, hogy a tárgyalások egyelőre magáértékezetekben folytatassanak.

Második ülés.

1868. évi május hó 6-án.

Elnök: gr. Majláth Antal. — Előadó: Cár János és Csengery Antal.

Horvát Szlavon és Dalmátországek küldöttsége az alföldi fümei vasutá vonatkozólag, mely a magyar országgyűlésen épen tárgyalás alatt van, a következő nyilatkozatot terjeszté elő:

met feje Dalmát bizottság... A fümei vki a tisz fümei Sziszek mint fümei, s nak ide... V. fenközli sttkörö földillet magyar ily közt tározásának tésnek, szágos hogy a tárgyalás meg fog... E nyilvání a kérdés előreboc munkálat jelölésén... Szozvács ügyes és törvény fog mellé

INTÉ

együttes Pés... az érdek nyezőket ide hozza nemzeti nácskozó program az ülések azt mon és tárgy képzettés Hely szű érdemben gyűlés m leket nyá telen isu begyilt t lelkesülte rültnek m segeiben tankönyv tárgyak zése egyt tárgyak voltak ell Lampel né számu, s mány ma vek volta tan köré tan kiés leteket fő a pesti fü mühelyét szetrajz t nyeket. T az emlős kitömet v kívül mé ezek és p szeszés t tani rajz eszközk, zok s egy... Az egyesüle tásügyl 27 dikén bergben id haza érke gyűlést fö előbb a gy

A következő műzbány 7. évi aug. ezüst 10 és a magy. k batélnél hibásan vonatásnát gondat köv

„Az u váltópéne hogy nem tesített per határozásak helyett csak hagyatik, az eddigi szűtessé, munkába v mantvány 1868. aug.

Miről tesítetik, h kros ezüst váltópéneze

Pesti áru- és értéktőzsde aug. 17-én.			Magyar értékpapírok árkelete.			Bécsi börze aug. 18. án.			Részvények.			Elsőségi kötvények.		
Gabna-árak.			Pesti keresk. d. bank			Államadósság.			Nemzeti bank			1862. Erzsébet vasut		
Buza búsági	84-85	4.65-4.80	Budai keresk. és iparb.	189	640.	5% osztr. értékt.	56.85	57.-	Hitelintézet	741.-	742.-	1867. államvasut	101.25	101.7
" tiszai	87-88	5.40-5.50	Magyar hitelbank	242	200.	" adómentes	60.70	60.90	Magyar hitelbank	216.80	217.-	Déli vasut	98.-	120.50
" pesti	84-85	4.65-4.85	Pesti fakerekpénztár	1500.	94.1/2	" nemzeti kölcsön	63.70	63.90	Alsó-osztr. esc. társulat	636.-	637.-	Északi vasut	89.25	89.75
Készszoros	87-88	5.40-5.50	Buda	423.	425.	metalliques	59.50	59.70	Cseh nyugoti vasut	157.50	158.-	Tiszai vasut	88.75	89.25
Fősz	78-80	3.25-3.35	Pesti hengermalom	1180.	1140.	1860. ki sorsjegy	88.30	88.50	Anglo-osztr. bank	182.-	185.-	Gal. Károly Lajos vasut	95.-	96.25
Árpa serfőzésre	68-70	2.15-2.40	Pannónia gőzmalom	1450.	1460.	Magyar földteherm. kötvény	76.80	77.30	Ausztriai földhitelintézet	19.-	19.03	Magyar északi vasut	76.-	76.50
Zab etetésre	68-70	1.90-2.10	Budai gyár-telep	640.	645.	Bánati	74.25	74.75	Államvasut	255.20	255.40	Erdélyi vasut	81.-	81.50
Kukorica búsági	46-48	1.40-1.45	Concordia gőzmalom	392	395.	Horvát	76.-	77.-	Déli vasut	181.40	181.60	Ausztr. Dunagőzhajóz. társ.	98.50	99.-
Bab új	2.60-2.65		Budai királymalom	505.	510.	Erdélyi	70.75	71.25	Erzsébet vasut	167.75	168.25	Pesti lánchíd	111.-	111.50
Köles	4.-4.50		Szegedi kivit. gőzmalom	645.	650.	Sorsjegyek.			Gal. Károly Lajos vasut	209.25	209.75			
Repce	5.40-5.60		I. újpesti szeszimlító	530.	535.	Hitelintézeti . . . 100 frtos	137.-	137.50	Lemberg csern. vasut	183.50	184.-	Érték és pénz.		
Záloglevelek.			Pesibudai butorkézmű	285.	287.	Dunagőzhajózási	95.-	95.-	Cseh nyug. vasut	155.75	156.25	Frankfurti váltó	94.90	95.20
Nemz. bank kisors. ezüst	98.25	98.50	Magyar vízitörő-társulat	630.	635.	Budai	83.50	84.50	Dél.-ész. ném. össekköt. vasut	154.25	154.-	Londoni váltó	113.50	113.70
Magyar földhitelintézeti	98.60	98.80	Pannónia vízszobizt.-társ.	240.	245.	Eszterházy hg.	175.-	175.-	Tiszai vasut	152.-	154.50	Párizsi váltó	45.-	45.10
Ausztriai	100.50	101.-	Pesti biztositó-intézet	265.	270.	Salm	39.50	40.50	Magyar északi vasut	80.-	84.-	Ca. arany	5.87	5.88
			Magyar északi vasut	82.1/2	82.1/2	Pálffy	36.75	37.25	I-só erdélyi vasut	152.25	152.50	Napoleon'dor	9.06	9.08
			Pesti közti vasárlya	390.	400.	Clary	40.-	41.-	I-só ausztriai Dunagőzhajó- zási társaság	545.-	548.-	Egyleti tallér	1.67	1.68
			Kereskedelmi épület	412.	420.	St. Genois	33.50	34.50	Pesti lánchíd	435.-	440.-	Ezüst	111.-	111.50
			Lánchíd	84.	86.	Windischgrätz	23.-	24.-						
			Magyar földh. záloglevél	96.1/2	97.	Waldstein	21.-	22.-						
			Pesti keresk. b. zálogl.			Keglevich	15.50	16.-						

H I R D E T É S E K.

29. SZ. URBAN KAROLY
KÖFARAGÓ

Pésten, kerepesi-utj 29. sz. a.
ajánlja magát mindennemű
siremlékek, szobrok és egyházi oltárok
elkészítésére.

Továbbá elvállal bárminemű
épitkezési munkákat
a legolcsóbb áron.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Misemondó ruhák

harisnyák és czi-
pök-
monstranzok
helyhe, ciboriu-
mok, gyertyatár-
tók, keresztetek, paci-
ficalek, füstölők
lámpák,
valamint mindennemű
EGYHÁZI SZEREK
legjutányosabb áron
kaphatók
OBERBAUER ALAUS
gyárraktárában vaczi-utca 15. sz. Pesten.
Aréngyűjtemény és minden utasítás kívánatra beküldetnek.

dluvialék, dal
matikák, albák
rochetek, velumok
vankusok, egyházi
iskolai és ezéh lobo-
gok, oltár terítők,
infulák, kesztyűk

Az első cs. kir. szabad. dunagőzhajózási társaság.

Alulirt igazgatóság tisztelettel jelenti, hogy a helyigözösök
vasárnap folyó évi május hó 24-től fogva
Pest, Császárfürdő és O-Buda között.
óránként
hétköznapokon reggeli 6 órától esti 8 óráig, vasárnap és ünnepnapokon reggeli 6 órától esti 9 óráig
fognak közlekedni.

Pest, 1868. évi május hó 23-én.

Az első cs. k. szab. dunagőzhajózási társaság
forgalmi igazgatósága Magyarországon.

A new-yorki Singer manufacturing Company.
Valódi amerikai varrógépet

van szerencsém a tisztelt közön-
ségek ajánlani, midőn az ugyne-
vezett család varrógépeket aján-
lom. Igly elembe, melyek minden
segítségesszel ellátva,
hogy egyszerűen meg lehet tanul-
ni a szerkesztésnek, az önkény-
eség és a tartósságuk által minden
más rendszert felülmúlnak.

Különműven valók ezek házi
használatra, főleg a nőknek, nő-
szabónak, divatművészeknek, vala-
mint ingózkodóknak, s főleg-
gyárosoknak. Varrógépek, nyereg-
sek, kalapok, és használatra
szólom a nagyobb használatra

manufaktúra-varrógépeket
melyek a különféle erők szerint
különbözö csatlakozásokkal el van-
tunk ellátva s egyszerűen szerkeze-
tűnk, hogy tartósságuk által fogva
tűnnek ki.

Minden gép tökéletes jótállás mellett adatik el.
Tanítás ingyen.

Füzéres a legújabb divat szerinti hölgyöltözésekre megrendelések el-
fogadotnak.

Roth L. F.
Főigazgató Magyarországon s mellette tartományaira névvel.
Pesten, Váci utca 18. (Nemzeti szálloda).

Előfizetési felhívás.

Az „Új Korszak“ című havi közlönynek társ-lapja, az
„Irodalmi Szemle“

Az „U. K.“-nak mostan megjelenő 3-dik számát közvetlenül követni a
4-dik számot megelőzni fogja. A program értelmében: kiegészítő rész-
lete ezen vállalat a fő, a havi közlönynek. Mielőtt azonban ennek első
füzete szétküldöztenék, az I-só évi folyamattal bevezett „Ivnyegedi
Szemle“ t. előfizetői veendik abból a III.-IV. füzettől kezdve az utolsó
darabját.

Az „Irodalmi Szemle“ azonkívül, hogy mint társ-lap egyenesen
az „Új Korszakhoz“ csatlakozik, saját önállással bíró vállalat, mely az
„Évny. Szemle“-ből átalakulva, ugyanannak tulajdonos szerkesztője
Gonda László által a főközönlönynek irányában és szellemében
szerkesztetik. Minden három hónap egy-egy füzett jelenik meg; — mind-
egyik darab lehetőleg önálló és befejezett egészet képez, — legkevésbé
három ivnyi tartalommal.

Külön előfizetés az „Irod. Szemle“-re: f. é. december vége ig
1 ft 50 kr. — füzetenként 50 kr.

Pest jun. közepén, 1868.

PROFUMA VILMOS,
egyetem-tér 3. szám Pesten ajánlja,
dísz- és norinbergi áruk
választékos raktárát,
hol a legjutányosabban vásárolhatni

II. ÉV
Megje
Ezent
Belg
5 kr.
Balato
egy
Állita
fejezese
nulás, m
és fokoz
említett k
E ké
hogy igen
sedését la
ben, régi
mételjük.
análkál
az ír, s m
melyet e
nem léte
Az t
telen v
évek el
elégte
kesztőj
elégte
zódással
ez nem
Aki a dol
mélkedett
lik minde
átéte
tetése, az
és saját e
meggyőző
hatjuk :
sem lát :
Mellőz
nem szor
vethetjük
daczára
minden
évnegyed
dik negye
remények
désök ere
mindezek
nek végé
megjelené
tenkint es
Vissza
s nincs e
elég munk
pártolás s
közönség.
Az első k
erők hiány
a lap gyér
vagyunk e
kel rendel
melyek a
előre is el
A má
A FÜ
Néhány
Nagy I
fala, a kine
a pogány sz
pában fesz
minden teki
nemzeti mo
mesebbnek
hősiség mel
oly erős rag
egyikben se
A pala
körül megje
sem tűnik ke
roncesvalles
történt hős
egyéb vitéz
a középkori
századi nor
ról szóló é
nyolroszág
Saragossa s
delem megj
keresztsege
lovag küldö
lásról érte
tartalek ser
keresztény,
madja meg.
is hajtatik.